

מסורת הש"ס

(א) [לעיל פ"א, כ"ג: כ"ה, ג' עינין פ: כטו"ה י"ז: א] (ב) [לעיל י"ז: ו"ט, א] (ג) [לעיל י"ז: ו"ט, א] (ד) [לעיל י"ז: ו"ט, א] (ה) [לעיל י"ז: ו"ט, א] (ו) [לעיל י"ז: ו"ט, א] (ז) [לעיל י"ז: ו"ט, א] (ח) [לעיל י"ז: ו"ט, א] (ט) [לעיל י"ז: ו"ט, א] (י) [לעיל י"ז: ו"ט, א]

הגהות הב"ה

(א) תוס' ד"ה ר' מאיר וכו' בן ט' פוסל ע"י אחין בדבר אחד:

מוסף רש"י

שומרת יבם שוינתה. כשהיא שומרת יבם, אסורה ליבמה. כשהיא שוינתה תחת בעלה שאסורה לבעלה (סוטה י"ז: וכו' ע"ל פ"א, א). ולא תפסי בה קדושין, יבמה של חלה אם נתקדשה לנזיר אין קדושין מופסין בה, אפי"ל דחייב לאחין בעלמה תפסי בה קדושין (ע"ל פ"א, א). אמרו לו מזה אשכך בר. כגון הוהיל ותפסי קדושי שלישי נמלאת בילת רביעית שהיא אחות שלישי בילת זנות ולא אסרה חמישית עליו: **ופטורים לרשותה**. אם מת וזכר יבם ויבם את אחת מהן נפטרה לרעה: **ואסור בשנים וברביעית**. משום ראשונה וברביעית משום שלישי: **לאחר מיסח הראשונה**. שאמת היו הדברים של ראשונה ושאר הדברים שקר היו: **ואסור בשלישי**. מפני שנייה ובחמישית מפני רביעית: **הוא פוסל חלה**. כשבעל חלה אצל לא בסוף כדמפרש בגמרא: **פוסלין על ידו**. דעילתו לא קנייה לגמרי אלא כמאמר בעלמה והא ק"ל (לעיל דף כ). דיש מאמר וגט וזיאה וחליצה אחר מאמר: **גמ' לבסוף לא פסיל**. אם עשה זה גדול מאמר קודם בילת בן תשע לא פסיל לה בילת בן תשע אצל מאמר: **והפסי רב זבד כו'**. ומשני בילת בן תשע פסלה אפי' בסוף אצל מאמרו של בן תשע אם הוא מחלה פסיל לבסוף לא פסיל: **והא קפני הוא פוסל חלה**. ומפרש בילת לאחר אלמא זיאה קאי: **חסורי מחסרה כו'**. אצל בילת אפי' בסוף כיצד בן ט' שנים שזע על יבמתו פסל ע"י אחין בעשו בן מאמר מחלה דהא כיצד אבסוף קאי: יש לו גט. לפוסלה ע"י אחין דקיימא עלייהו כדיון שלא בנה שוב לא יבנה: **עשו חליצת בן ט'**. ולכח כגט בגדול שפוסל ע"י אחין ולכח חליצה כן חליצת בן ט' אינה לפטור אלא לפסול: **איה ליה**. גט: **והוטר**. מגט בגדול אצל חליצתו הוה כגט בגדול ומשום הכי לא תני כגטו. והשתא קמפרש ואזיל מאי בליתיה דגטו מגט בגדול לר"ג כו': מתני'

האשה רבה פרק עשירי יבמות

צו.

הכי גרסינן אי נמי ליתא לדרב הונא כלל וזדרב המנונא קמילני: **והא אפליגו בה חדא וימנא**. בהאי פירקא גופיה (לעיל דף כ"ג: כ"ה) דלמך שמואל בענינומינו זריכה גט: **בתנא' אמרו לו מהא אשכך ונשא אחותה מאביה**. שלא מאמה: **והורו ואמרו לו מהא**. השנייה ונשא אחותה של שנייה מאמה ולא מאביה ומלאת שלישית רחוקה מן הראשונה ולא קרובתה היא: **חורו ואמרו לו מהא**. ונשא אחותה של שלישית זו מאביה ולא מאמה נמלאת רביעית רחוקה מן השנייה וכ"ש מן הראשונה: **חורו ואמרו לו מהא**. ונשא אחותה מאמה ורחוקה מן השלישית ואח"כ אמרו לו כולן קיימות: **מוסר בראשונה ובשלישית ובחמישית**. שאין קרובות זו לזו ואף על גב שהשלישית אחות השנייה היא שריא דקדושי שנייה לא תפסי לחלות אשה היא והוא לא כאלוהא ומפוסה ותניא (לקמן דף כ"ג: כ"ה) אנס אשה מותר לישא בתה דלא אסרה תורה אלא אחות אשה והיא לא תפסי קדושין לאו אשה היא וכן חמישית אף על פי שהיא אחות הרביעית מותרת הוהיל ותפסי קדושי שלישי נמלאת בילת רביעית שהיא אחות שלישי בילת זנות ולא אסרה חמישית עליו: **ופטורים לרשותה**. אם מת וזכר יבם ויבם את אחת מהן נפטרה לרעה: **ואסור בשנים וברביעית**. משום ראשונה וברביעית משום שלישי: **לאחר מיסח הראשונה**. שאמת היו הדברים של ראשונה ושאר הדברים שקר היו: **ואסור בשלישי**. מפני שנייה ובחמישית מפני רביעית: **הוא פוסל חלה**. כשבעל חלה אצל לא בסוף כדמפרש בגמרא: **פוסלין על ידו**. דעילתו לא קנייה לגמרי אלא כמאמר בעלמה והא ק"ל (לעיל דף כ). דיש מאמר וגט וזיאה וחליצה אחר מאמר: **גמ' לבסוף לא פסיל**. אם עשה זה גדול מאמר קודם בילת בן תשע לא פסיל לה בילת בן תשע אצל מאמר: **והפסי רב זבד כו'**. ומשני בילת בן תשע פסלה אפי' בסוף אצל מאמרו של בן תשע אם הוא מחלה פסיל לבסוף לא פסיל: **והא קפני הוא פוסל חלה**. ומפרש בילת לאחר אלמא זיאה קאי: **חסורי מחסרה כו'**. אצל בילת אפי' בסוף כיצד בן ט' שנים שזע על יבמתו פסל ע"י אחין בעשו בן מאמר מחלה דהא כיצד אבסוף קאי: יש לו גט. לפוסלה ע"י אחין דקיימא עלייהו כדיון שלא בנה שוב לא יבנה: **עשו חליצת בן ט'**. ולכח כגט בגדול שפוסל ע"י אחין ולכח חליצה כן חליצת בן ט' אינה לפטור אלא לפסול: **איה ליה**. גט: **והוטר**. מגט בגדול אצל חליצתו הוה כגט בגדול ומשום הכי לא תני כגטו. והשתא קמפרש ואזיל מאי בליתיה דגטו מגט בגדול לר"ג כו': מתני'

ודלמא אינו פוסל אי נמי במאי דאיתא לדרב הונא דלמא ליתא דרב הונא כלל וזדרב המנונא קמילני. דרב הונא פליגי ואכולה מילתא דר' יוסי ויש לומר דלא מסתבר ליה למימר דפליגי דרב המנונא משום דלמך כסוטה בסוף היה מביא (דף י"ז: ו"ט) דלית הלכה כוותיה ולא נחא ליה נמי לומר דפליגי בלחין קידושין תופסין ציבמה משום דלפליגו בה חדא וימנא: **ובן אמר רב תחליפא בר אבימי יש לו מאמר**. ארי" דמ"ד יש לו מאמר אצל גט לא דמאמר עדיף שהוא במקום בילת אצל גט הוה במקום חליצה וזיאה עדיפא מחליצה דהא בילת אמרינן דפסיקא ליה בין בתחלה בין בסוף אצל חליצה לא ושמאל דלמך גט יש לו כ"ש מאמר דיש לו: **רבי מאיר אומר עשו חליצת בן ט' כו'**. ארי" דלר"מ יש לו חליצה וכ"ש בילת אצל לרבנן דוקא בילת יש לו אצל חליצה אין לו ומתנינן דעיינתא דלעיל דקמני בן ט' פוסל ע"י אחין (ב) דכרך אחד ע"כ רבנן היא דלרבי מאיר פסיקא ליה חליצה כמו בילת דלמך חליצת בן ט' כגט בגדול וגט של גדול פוסל אפי' לבסוף והא דפליגי שמואל ורבי אלעזר זריש כל הגט (גיטין דף כ"ד: כ"ה) דלשמואל חליצת קטן פסולה ופוסלת ולרבי אלעזר אינה פוסלת ופוסלת לרבי מאיר דלחיצא דרבנן פליגי ורבי שמואל דלרבנן פוסלת בתחלה ורבי אלעזר סבר דאפי' בתחלה לא פסלה דע"כ מודה שמואל דלרבנן אין לו חליצה כלל דכפרק מנזות חליצה (לקמן ק"ה) אמתינן דהחולצת מן הקטן חליצתה פסולה אמר וי שמואל וז דרבי רבי מאיר אצל חמשים אומרים אין חליצת קטן כלום ואליצא דלר"מ נמי ליכא למימר דפליגי דהא כהדיא קאמר הכא עשו חליצת בן ט' כגט בגדול אלא במתני' דפ' מנזות חליצה (ב"ב כ"ג: כ"ה) פליגי דשמואל מוקי לה כר' מאיר ורבי אלעזר מוקי לה כרבנן: נשא

ודלמא אינו פוסל אי נמי במאי דאיתא לדרב הונא דלמא ליתא דרב הונא כלל וזדרב המנונא קמילני. דרב הונא פליגי ואכולה מילתא דר' יוסי ויש לומר דלא מסתבר ליה למימר דפליגי דרב המנונא משום דלמך כסוטה בסוף היה מביא (דף י"ז: ו"ט) דלית הלכה כוותיה ולא נחא ליה נמי לומר דפליגי בלחין קידושין תופסין ציבמה משום דלפליגו בה חדא וימנא: **ובן אמר רב תחליפא בר אבימי יש לו מאמר**. ארי" דמ"ד יש לו מאמר אצל גט לא דמאמר עדיף שהוא במקום בילת אצל גט הוה במקום חליצה וזיאה עדיפא מחליצה דהא בילת אמרינן דפסיקא ליה בין בתחלה בין בסוף אצל חליצה לא ושמאל דלמך גט יש לו כ"ש מאמר דיש לו: **רבי מאיר אומר עשו חליצת בן ט' כו'**. ארי" דלר"מ יש לו חליצה וכ"ש בילת אצל לרבנן דוקא בילת יש לו אצל חליצה אין לו ומתנינן דעיינתא דלעיל דקמני בן ט' פוסל ע"י אחין (ב) דכרך אחד ע"כ רבנן היא דלרבי מאיר פסיקא ליה חליצה כמו בילת דלמך חליצת בן ט' כגט בגדול וגט של גדול פוסל אפי' לבסוף והא דפליגי שמואל ורבי אלעזר זריש כל הגט (גיטין דף כ"ד: כ"ה) דלשמואל חליצת קטן פסולה ופוסלת ולרבי אלעזר אינה פוסלת ופוסלת לרבי מאיר דלחיצא דרבנן פליגי ורבי שמואל דלרבנן פוסלת בתחלה ורבי אלעזר סבר דאפי' בתחלה לא פסלה דע"כ מודה שמואל דלרבנן אין לו חליצה כלל דכפרק מנזות חליצה (לקמן ק"ה) אמתינן דהחולצת מן הקטן חליצתה פסולה אמר וי שמואל וז דרבי רבי מאיר אצל חמשים אומרים אין חליצת קטן כלום ואליצא דלר"מ נמי ליכא למימר דפליגי דהא כהדיא קאמר הכא עשו חליצת בן ט' כגט בגדול אלא במתני' דפ' מנזות חליצה (ב"ב כ"ג: כ"ה) פליגי דשמואל מוקי לה כר' מאיר ורבי אלעזר מוקי לה כרבנן: נשא

פסיל בסוף לא פסיל וביאה אפילו בסוף פסיל והא קתני אלא שהוא פוסל תחלה והן תחלה וסוף כיצד בן תשע שנים ויום אחד אחד שבא על יבמתו וכו' חסורי מחסרה והכי קתני בן תשע שנים ויום אחד הוא פוסל תחלה והן פוסלין תחלה וסוף בד"א במאמר אבל ביאה פוסלת אפי' בסוף כיצד בן ט' שנים ויום אחד הבא על יבמתו פסל ע"י אחין ומי אית ליה מאמר כלל ע"י אחין והתניא בן ט' שנים ויום אחד יהוא פוסל בדבר אחד והאחין פוסלין על ידו בארבעה דברים הוא פוסל ע"י אחין בביאה והאחין פוסלין על ידו בביאה במאמר כגט בחליצה וביאה דפסלה בין בתחלה בין בסוף פסיקא ליה מאמר דבתחילה פסיל בסוף לא פסיל לא פסיקא ליה איתמר נמי אמר רב יהודה אמר שמואל יש לו גט וכן אמר רב תחליפא בר אבימי יש לו מאמר תניא נמי הכי יש לו גט ויש לו מאמר דברי ר"מ וסבר ר"מ יש לו גט והתניא ע"ש עשו בילת בן תשע כמאמר בגדול ר"מ אומר עשו חליצת בן תשע כגט בגדול ואם איתא ליתני כגטו אמר רב הונא בריה דרב יהושע אית ליה וזוטר לר"ג דאמר אין גט אחר גט ה"מ בגדול אחר גדול וקמן אחר קמן אבל גדול אחר קמן מהני לרבנן דאמרי יש גט אחר גט ה"מ בגדול אחר גדול או בקמן אחר קמן אבל קמן אחר גדול לא מהני: מתני'

עין משפט גר מצוה

עב א מ"י פ"ב מהלכות יבוס הלכה כ' סמך לאחין פ"ב מוש"ע א"ע סימן קנ"ט סעיף ג':
עב ג ד ה ו ז מ"י פ"ה מהלכות יבוס הלכה י"ח סמך עשין נ"א טו"ש ע"ש ס' ק"ע סמ"י:

תוס' חד מקמאי

תניא עשו בילת בן ט' כמאמר בגדול ר"מ אומר עשו חליצת בן ט' כגט בגדול פ"י אבל לרבנן חליצת בן ט' לאו כלום הוא והכי איתא בפ' מצות חליצה דלרבנן אין חליצת קטן כלום. ומסתבר דה"ה לגיטו שהרי גט אינו פסול ביבמה אלא משום חליצה כדא"י פ"י ד"ג גט להוציא וחליצה להוציא ומגדל לא מהני חליצה נמי לא מהני ואזיל למבעל אחר חליצה אלא גט לא פסול אלא משום חליצה וכו' וחליצת קטן לא פסלה גיטו נמי לא פסיל כלל. והאי דקתני עשו בילת בן ט' כמאמר בגדול ולא קתני כמאמר משום דמאמר אינו פוסל בסוף וביאתו פוסל אפי' בסוף כמאמר בגדול. ומסתברא דלר"מ נמי דס"ל דגט קטן [מהני] כ"מ שכתב בכתב אב"י ע"י עדים לא פוסל שהרי צריך שיאמר לסופר כתוב ולעדים חתומים ואין (א) שלוחות ידו כיון דכשר מן התורה שהרי אם נשאת הולד כשר פוסל לר"מ:

(א) ע"י תוס' גיטין (דף כ"ב ע"ב) ד"ה וזה כמלעג הדיבור וי"ל דלא בעינן שלוחות כמתינה וכו'.